

Ілюстрований Медичний Словник Дорланда.

Переклад 29-го англомовного видання [Ukrainian Edition of Dorland's Illustrated Medical Dictionary].

Джуль П., Зіменковський Б., головні редактори

Львів: Наутілус, 2003 р., 2688 с., ілюстрації, 29 см, 2 томи.

Тверда обкладинка; Наклад 4500 (2003 р.) і 10 000 (2004 р.) примірників.

ISBN 966-95745-2-8

Поява в 2003 році оригінального українського перекладу найновішого 29-го видання американського ілюстрованого медичного словника Дорланда — небуденна подія в українській медицині та мовознавстві з різних точок зору.

Словник Дорланда вперше побачив світ у 1900 році і сьогодні, після 104 років оцінки його лікарями й іншими медичними фахівцями, є загально визнаний як найбільш авторитетний медичний словник у світі. Дорланд оновлюється кожних чотири роки у формі нового видання для відображення поступу в різних царинах біомедичних наук та проходить ретельне перевірення й удосконалення пояснень. Так, наприклад, 29 видання Дорланда збільшилося на 8100 нових термінів порівняно з 28-м виданням.

Плянуння видання українського перекладу було започатковано у 2000 році Американсько-Українською медичною фундацією, очоленою доктором Павлом Джулем. Поява цього високоякісного тлумачного англо-українського словника у 2003 році у видавництві "Наутілус" була вислідом самовідданої праці більш як 80 медичних науковців, мовознавців та редакторів в Україні. Вони зуміли в подиву гідний спосіб поєднати свої фахові знання, дівість і творчість, щоб забезпечити успіх цього проекту у відносно короткому часі. Увесь проект був уміло керований д-ром Павлом Джулем і професором Борисом Зімен-

ковським, які несли на собі остаточну відповідальність як головні співредактори.

Тут треба обов'язково зазначити, що успішне завершення цього проекту було уможливлене дуже щедрим фінансуванням пана Григорія Малиновського. Своєю підтримкою він сприяв не лише дальшому удосконаленню українського медичного називництва, а й українській мовній культурі взагалі. Як вірний син свого народу Пан Малиновський утілює у життя слова Олеса Гончара: "Для нас мова — це й пам'ять, і честь, і гідність; для народу нашого мова — це саме життя!"

У світі науки англійська мова сьогодні є визнана як *lingua franca*. Український переклад Дорланда, безумовно, промостить українським медичним працівникам доступ до медичної інформації з усього світу і має бути подарований кожному випускникові медичних шкіл. Він так само буде в пригоді чужим англомовним лікарям та дослідникам, які бажають порозумітися з українськими пацієнтами або співпрацювати з українськими колегами.

Ще однією виїмковою ознакою цієї довідкової праці є те, що досі це єдиний такий переклад слов'янською мовою. Тим-то це видання ставить нас нарівні з медпрацівниками малого кола країн, які також мають нагоду користатися з Дорланда своєю рідною мовою (Китай, Індонезія, Італія, Японія, Еспанія, Португалія). Невідгадним є те, що видавництво "Наутілус" не зазначило на обкладинці двомовність цього словника.

На 2688 сторінках українського видання ці два томи — з 820 ілюстраціями — містять у собі понад 2,3 мільйона слів, які зображують 121 160 термінів з їхніми поясненнями. Поряд відповідними термінами стоять MeSH і *Enzyme Commission* покажчики.

У першому томі (A-L; с. i-xxv; 1-1354) разом з перекладом англомовної передмови є й українська передмова (с. vi-vii), яка зосереджується над тернистим шляхом української медичної термінології та її сучасним

станом. За тим ідуть вичерпні вказівки щодо користування словником та стислий, але дуже корисний перелік основ медичної термінології (с. хі-ххv).

Другий том (М-Z; с. 1355-2688) закінчується п'ятьма додатками, які дають практичні інформації щодо медичних скорочень, а після цього чередують анатомічні пояснення, назви фобій, порівняння температурних шкал, множники метричної системи, таблиці одиниць виміру та досить вичерпні контрольні значення для тлумачення вислідів лабораторних тестів. Не всі словники мають такі вичерпні додаткові дані які часто переочуються, аж поки вони нагло не стануть у потребі.

З двомовної точки зору треба зазначити, що винятково приємно мати в руках авторитетний словник, де англійське "g" передається як "г", "ж" або "дж" відповідно до правильної вимови, а "h" як "г".

Треба надіятися, що в майбутньому цей словник буде продовжуватися і удосконалюватися. Нема сумніву, що він зробив і робитиме серйозний внесок у розвиток та устійнення української медичної термінології і, треба вірити, сприятиме її вжитку.

Ця праця є справді інтелектуальним скарбом українського медичного суспільства й, як унікальний енциклопедичний твір, слугуватиме взірцем для інших подібних праць.

Д-р Р. Б. Воробець

